

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Restaurační správa s. r. o.**, se sídlem Krejčího 287/20, Praha 8, zast. Mgr. Petrem Florianem, advokátem, se sídlem Kolínova 379/2, Praha 6, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 6. 2023, č. j. 11 Af 4/2022-66,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 3. 2022, č. j. 14950/2022-900000-311, ve věci přestupku podle § 123 odst. 1 písm. b) zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Dle rozhodnutí Celního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 29. 9. 2021, č. j. 236508/2021-510000-12.1, se stěžovatel přestupku dopustil tím, že v provozovně zvané „Na Vartě“ v Praze Libni minimálně dne 27. 3. 2018 provozoval v rozporu s § 7 odst. 2 zákona o hazardních hrách hazardní hru, ke které nebylo uděleno povolení, prostřednictvím

dvou herních zařízení typu iSTARS a Diamond Level; dále v provozovně zvané „Cafe bar Monica“ v Praze Libni minimálně dne 20. 11. 2018 provozoval v rozporu s § 7 odst. 2 zákona o hazardních hrách hazardní hru, ke které nebylo uděleno povolení, prostřednictvím tří herních zařízení typu JEWEL a POPCORN. Za uvedené přestupky byla stěžovateli uložena souhrnná pokuta ve výši 380 000 Kč podle § 123 odst. 7 písm. a) zákona o hazardních hrách; dále mu byla zabráná uvedená herní zařízení, včetně jejich příslušenství v podobě napájecích kabelů a 26 ovládacích klíčů k nim a dále finanční hotovost ve výši 300 Kč vybraná ze schránek herních zařízení.

[3] V žalobě stěžovatel namítal, že provozovatelem herních zařízení, která se nacházela v jeho provozovnách, byla společnost DP&K-CZQ s.r.o. Smlouvu o nájmu se společností DP&K-CZQ s.r.o. uzavřel dne 24. 6. 2017 pan Martin Skála, který byl nájemcem, nikoli stěžovatel; stěžovatel uzavřel smlouvu o podnájmu pouze k části těchto prostorů k podnikání. Stěžovatelem byl pan Skála odměňován pouze za provozování hostinské činnosti v rámci restaurace, nikoli za provozování herních zařízení. Vzhledem k tomu, že pan Skála způsobil stěžovateli mj. problémy v souvislosti s tímto řízením týkajícím se provozování herních zařízení, byl odvolán z funkce jednatele. Ve věci navíc figuroval další subjekt, a to Klub přátel dobrého piva z. s. Dle stěžovatele je nedorozhodnutou otázkou, zda nemohl být provozovatelem herních zařízení tento spolek, neboť užívá prostory provozoven. Dle stěžovatele nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci.

[4] Stěžovatel dále namítl, že jeho předchozí zástupce Mgr. Michal Varmuža jednal v této věci v rozporu s předpisy o advokacii a vůbec nehájl jeho zájmy. K úkonům a jednáním se nedostavoval, na výzvy správních orgánů nereagoval, informace o řízení, výzvy správních orgánů a ani podání činěná vůči správním orgánům stěžovateli nepředával. To je tedy důvodem, proč stěžovatel nereagoval ani na výzvu k doložení majetkových poměrů. Stěžovatel rovněž namítl, že mu byla uložena pokuta v nepřiměřené a likvidační výši; poukázal na nutnost uzavření některých svých provozoven v oblasti pohostinství v souvislosti s pandemií koronaviru, zmínil omezující opatření, která trvala téměř po dobu dvou let, kdy musel uzavřít provozovny restaurací a neměl žádné příjmy z podnikání; obdržel v souvislosti s covidem pouze několik málo dotací, které však nepostačovaly ani na úhradu fixních nákladů (nájemné a související služby a mzdy zaměstnanců). Stěžovatel uvedl, že po celou dobu od počátku pandemie koronaviru bylo podnikání ztrátové, s končící pandemií naopak nastoupilo nebyvalé zdražování jak surovin, tak energií; uložena pokuta ve výši 380 000 Kč je zcela likvidační a stěžovatel bude zřejmě nucen zcela ukončit podnikání, neboť již vyčerpал veškeré úspory z let před pandemií koronaviru. V případě, že městský soud nezruší správní rozhodnutí, stěžovatel navrhl, aby od uložení pokuty upustil, případně ji alespoň v zákonem dovolených mezích snížil.

[5] V replice k vyjádření žalovaného stěžovatel uvedl, že žalovaný se mohl o finanční situaci stěžovatele dostatečně přesvědčit v rámci probíhající daňové exekuce, která je vedena prvostupňovým orgánem. V rámci této daňové exekuce se z vymáhané částky ve výši 388 620 Kč žalovanému doposud podařilo vymoci přibližně 90 000 Kč, šlo však o zajištěnou tržbu stěžovatele ve výši cca 4 500 Kč a vrácené přeplatky na daních. Žádné jiné finanční prostředky stěžovatel nemá, a to ani na bankovních účtech, ani v hotovosti. Jediný společník stěžovatele, paní Monika Jirků, se pokouší podnikatelskou činnost udržet v chodu

pokračování

a nakupuje zboží a zásoby z vlastních zbývajících finančních prostředků, nicméně tato situace je již dále neudržitelná. Uložená pokuta totiž natolik přesahuje předpokládané budoucí výnosy z podnikatelské činnosti stěžovatele, že se jeho podnikatelská činnost stává zcela bezúčelnou, neboť směřuje pouze k úhradě uložené pokuty, a to po poměrně dlouhé časové období. Z daňové exekuce jsou dle stěžovatele zjevné majetkové poměry stěžovatele a rovněž je zřejmé, že uložená pokuta ve výši 380 000 Kč je pro stěžovatele naprosto likvidační.

[6] **Městský soud** dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu a v souladu se zákonem. Výši pokuty shledal zákonnou a přiměřenou; nedospěl ani k závěru, že by byla pro stěžovatele likvidační, proto žalobu zamítl a k moderaci nepřistoupil.

[7] Z obsahu soudního spisu vyplývá, že účastníci souhlasili, aby městský soud rozhodl bez nařízení jednání, soud však shledal, že je nezbytné provést ke zjištění majetkových poměrů stěžovatele dokazování stěžovatelem navrženými důkazy (zejm. daňová přiznání k DPH a k dani z příjmů právnických osob, rozhodnutí Celního úřadu pro hl. město Prahu ze dne 16. 1. 2023 o povolení posečkáni a rozhodnutí o odkladu daňové exekuce ze dne 12. 7. 2022), a proto ve věci jednání nařídil. U jednání soudu zástupce stěžovatele zdůraznil, že nebrotí proti nezákonnosti rozhodnutí, ale požádal soud, aby přezkoumal výši pokuty, která je pro stěžovatele likvidační. Setrval přitom na své žalobní argumentaci, poukázal na to, že od té doby jiný problém neměl. Stěžovatel dále předložil výpověď plné moci ze strany zástupce Mgr. Varmuži, nový výpis z obchodního rejstříku, výpis ze spolkového rejstříku Klubu přátel dobrého piva.

[8] V **kasací stížnosti** stěžovatel tvrdí, že rozsudek je nesprávný a nezákonný, neboť spočívá na nesprávném posouzení právní otázky týkající se likvidační výše pokuty [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Namítá, že městský soud se v odůvodnění rozsudku sice velmi podrobně věnuje přiměřenosti uložené pokuty ve vztahu ke spáchaným přestupkům, nicméně vůbec se nezabývá otázkou jejich likvidačních účinků na podnikání stěžovatele, přestože mu k otázce likvidační výše pokuty byla stěžovatelem předložena řada důkazů, ze kterých likvidační výše pokuty pro stěžovatele jednoznačně vyplývá. Přiměřenost uložené pokuty by totiž jednoznačně neměla být poměřována tím, jaká výše pokuty mohla být za spáchání konkrétního přestupku, resp. přestupků stěžovateli uložena, ale měla by být poměřována právě s jeho majetkovými poměry. Pokud by tedy městský soud postupoval tak, že by výši uložené pokuty porovnal s majetkovými poměry stěžovatele, musel by dospět ke zcela jednoznačnému závěru, že uložená pokuta je pro stěžovatele likvidační. Městský soud zcela nesprávně posuzoval přiměřenost uložené pokuty ve vztahu ke spáchanému přestupku (jeho závažnosti), resp. přestupkům (opakovanému spáchání v podstatě téhož přestupku). Skutečnost, že se stěžovatel dopustil přestupku dvakrát, nemění nic na tom, že uložená pokuta je pro něj likvidační. Pokud je posuzována pouze ve vztahu ke spáchaným přestupkům (jejich závažnosti), pak se může na první pohled skutečně jevit jako přiměřená.

[9] Stěžovatel nepopírá, že byl v řízení před žalovaným pasivní (z důvodů naprosté pasivity svého předchozího právního zástupce), proto žalovanému nedoložil, resp. nebyl schopen doložit své majetkové poměry. V této souvislosti odkazuje stěžovatel na rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2021, č. j. 1 As 381/2020-43, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*pasivita obviněného z přestupku ve správním řízení ohledně poskytnutí informací o jeho osobních a majetkových poměrech jej nezabavuje možnosti namítat nepřiměřenou nebo až likvidační výši pokuty v souvislosti s návrhem na moderaci v řízení před krajským soudem (§ 78 odst. 2 s. ř. s.) a činit v této souvislosti důkazní návrhy.*“ Stěžovatel městskému soudu doložil majetkové poměry a učinil návrh na moderaci pokuty dle § 78 odst. 2 s. ř. s. Městský soud v Praze v odůvodnění rozsudku sice uvádí, že nepřehlédl, že stěžovatel učinil návrh na moderaci pokuty, nicméně se tímto návrhem v podstatě vůbec nezabýval, když likvidační účinky pokuty vůbec nezkoumal, ale zabýval se pouze její přiměřeností ve vztahu k závažnosti spáchaných přestupků a s tím související výši sazby, v jejímž rámci je možné výši pokuty stanovit. Stěžovatel si je vědom toho, že ve vztahu ke spáchaným přestupkům je možné uloženou pokutu považovat za přiměřenou, avšak ve vztahu k majetkovým poměrům tomu tak není, výše pokuty je pro něho zcela likvidační. Úhrada takto vysoké pokuty by jednoznačně vedla k zániku jeho podnikání, neboť v současné době neexistuje v podstatě žádná možnost, jak by mohl takto vysokou pokutu uhradit, a vedlo by to jednoznačně k ukončení podnikatelské činnosti. Uložená pokuta natolik přesahuje aktuální výnosy stěžovatele z podnikání, že se pro něj podnikatelská činnost stává naprosto bezúčelnou, neboť bude směřovat pouze k úhradě uložené pokuty, a to po značné časové období, pokud tedy žalovaný stěžovateli umožní úhradu uložené pokuty ve splátkách.

[10] Stěžovatel dodává, že je logické, že majetkové poměry různých subjektů mohou být zcela odlišné, přičemž pro subjekt, který disponuje majetkem v řádech milionů korun, nebude pokuta ve výši cca 380 000,- Kč tak citelným zásahem, jako je tomu v případě subjektu, který nedisponuje v podstatě žádným majetkem (nedisponuje žádným hodnotným majetkem) a je pro něj pokuta v této výši naprosto likvidační. Tuto skutečnost však městský soud vůbec nezohlednil, přestože měl k dispozici dostatek podkladů vypovídajících o aktuálních majetkových poměrech stěžovatele.

[11] Žalovaný se ve svém **vyjádření** ztotožnil s odůvodněním napadeného rozsudku; podle názoru žalovaného nejsou pravdivá tvrzení stěžovatele, že by se městský soud likvidačním účinkem pokuty vůbec nezabýval a že se nezabýval návrhem na moderaci pokuty. Žalovaný se naopak domnívá, že soud přesvědčivě vyložil, že uložená pokuta nemůže být nepřiměřená a tím ani likvidační (v tom se ztotožnil s úvahami celních orgánů), pokud obrat stěžovatele překročil 2 mil. Kč a pokud by splátky pokuty rozložené do 6 let nepřekročily měsíčně necelých 5 500 Kč. Městský soud se také přesvědčivě zabýval tím, zda jsou splněny podmínky pro moderaci pokuty (její zjevná nepřiměřenost) a shledal, že tyto podmínky splněny nejsou. V souvislosti s úvahami o výši a přiměřenosti uložené sankce odkázal žalovaný na usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2003, sp. zn. IV.ÚS 16/03, v němž je zdůrazněno, že ukládaná sankce musí v první řadě odrážet především závažnost a společenskou nebezpečnost přestupku. S odkazem na judikaturu žalovaný dodává, že nutnost přihlížet k osobním a majetkovým poměrům pachatelů přestupků při ukládání peněžitých pokut neznamená, že by pokuta měla ztratit cokoli z své účinnosti. Aby pokuta za přestupek naplnila svůj účel z hlediska individuální i generální prevence, je za každých okolností nezbytné, aby byla citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. S přihlédnutím k ziskovosti herních zařízení nelegálně provozovaných stěžovatelem

pokračování

a s ohledem na to, že stěžovatel po dlouhou dobu provozuje hostinskou činnost, pro kterou je typický vedlejší příjem ze spropitného, se žalovaný domnívá, že jeho tvrzení o vlastní majetkové situaci uplatněná až v řízení o žalobě nemusejí zcela odpovídat skutečnosti. Rovněž možnost rozložení úhrady pokuty na splátky na dobu šesti let (tzn. 72 měsíců) ve výši necelých 5.500 Kč nečiní uloženou sankci pro právnickou osobu s doloženým obratem likvidační. Žalovaný znovu připomíná, že protiprávní jednání stěžovatele bylo nejzávažnějším porušením zákona o hazardu, jaké tento zákon upravuje. Navrhuje kasační stížnost zamítnout.

[12] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal rozsudek městského soudu v mezích rozsahu a z důvodů, které stěžovatel uplatnil, neshledal přitom vady, k nimž by byl povinen přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud shledal napadený rozsudek přezkoumatelný a souladný se zákonem. Městský soud současně vycházel z přílehlavé judikatury Nejvyššího správního soudu, z jejíhož rámce nevybočil.

[15] Nejvyšší správní soud především považuje za zcela lichou kasační námitku týkající se pasivity stěžovatele ohledně prokázání majetkových poměrů ve správním řízení s odkazem na pasivitu svého právního zástupce. Ze spisu vyplývá, že městský soud postupoval zcela v intencích rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2021, č. j. 1 As 381/2020-43, na který stěžovatel v kasační stížnosti odkazuje. Městský soud v bodě 34 napadeného rozsudku zcela jasně pasivitu stěžovatele v řízení před celními orgány nevyložil tak, že by jeho tvrzení, poprvé uplatněné až v řízení o žalobě, odmítal jako opožděná nebo účelová, resp. že by se jimi nezabýval. Městský soud naopak, právě za účelem vyhodnocení tvrzení stěžovatele uvedených až v žalobě a za účelem provedení dokazování stěžovatelem předložených důkazních prostředků ve věci nařídil jednání, byť jej stěžovatel sám nevyžadoval. Městský soud provedl u jednání k důkazu stěžovatelem předložené listiny a na základě provedení dokazování hodnotil, zda byla uložena pokuta zjevně nepřiměřená, což by byl důvod pro moderaci uložené sankce.

[16] Nelze přisvědčit stěžovateli ani v námitce, že se městský soud moderací pokuty nezabýval a omezil se pouze na hodnocení výše pokuty s ohledem na závažnost přestupků. Nejvyšší správní soud připomíná, že nutnou podmínkou moderace pokuty je zákonnost uložené pokuty. Městský soud nejprve musel zhodnotit, zda pokuta je zákonná, tedy je uložena s přihlédnutím ke všem zákonným kritériím (tedy nutně musel hodnotit i závažnost přestupků, jakož i to, že stěžovatel se dopustil protiprávního jednání opakovaně, mimo jiné získal zásadní výhodu oproti legální konkurenci, když nemusel v souvislosti s provozem herních zařízení uhradit velmi vysoké náklady spojené s jejich legálním provozem, jakož i to, že mu z nelegální činnosti plynuly nemalé příjmy). Městský soud dospěl k závěru, že správní orgány uložily sankci v souladu se zákonem, výši sankce dostatečně odůvodnily, podrobně vyložily, jaká konkrétní kritéria byla vzata v úvahu a jaký mají vliv na hodnocení deliktu (přitěžující a polehčující okolnosti), přičemž ani nepřekročily meze správního

uvážení. Teprve potom městský soud mohl hodnotit, zda je namístě využít zvláštního oprávnění soudu – moderace.

[17] Jinými slovy, moderovat lze pokutu pouze tehdy, dospěje-li soud k závěru o její zákonnosti. Předpokladem moderace tedy je, že nejsou důvody pro zrušení správního rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. (rozhodnutí o výši pokuty je zákonné, správní orgán při udělení pokuty nevybočil ze zákonných mezí a své rozhodnutí řádně odůvodnil), ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, která se může (byť i dodatečně) stát i likvidační. Tím, že soud v rámci moderace trest sníží nebo od něj upustí, nijak nezpochybňuje závěr správního orgánu o tom, že žalobce porušil zákon a dopustil se správního deliktu, nýbrž vykonává svou zvláštní zákonnou pravomoc, která mu náleží stejně jako pravomoc rušit správní rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2005, č. j. 1 As 30/2004-82, nebo rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012-36).

[18] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že při hodnocení zákonnosti uložené sankce správními soudy není dán soudu prostor pro změnu a nahrazení správního uvážení uvážením soudním, tedy ani prostor pro hodnocení prosté přiměřenosti uložené sankce. Zákon umožňuje správnímu soudu zohlednit hledisko přiměřenosti jen v rámci posuzování individualizace trestu, tj. v situaci, kdy je správní soud nadán pravomocí nahradit správní uvážení a výši uložené sankce moderovat a zároveň je správním orgánem uložená sankce zjevně nepřiměřená. Pro zásah do správního uvážení soudem nepostačí běžná nepřiměřenost, ale je nutné, aby nepřiměřenost dosáhla kvalitativně vyšší míry a byla zjevně nepřiměřená, resp. sankce byla přímo likvidační.

[19] Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133, mimo jiné konstatoval: *„Likvidační pokutou přitom rozšířený senát rozumí sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. To samozřejmě neznamená, že by pokuta za jiné správní delikty měla ztratit cokoliv ze své účinnosti. Naopak, jak již připomněl předkládající senát, aby pokuta za jiný správní delikt naplnila svůj účel z hlediska individuální i generální prevence, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Odpovídající intenzita majetkové újmy bude v konkrétních případech záviset na řadě faktorů, v první řadě však na závažnosti spáchaného deliktu. Ta v sobě vždy zahrnuje jak typovou závažnost, kterou zákonodárce vyjádřil již rozpětím zákonné sazby pro uložení pokuty, tak individuální závažnost protiprávního jednání v konkrétním případě.“*[bod 27, 28].

[20] Obdobně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 Afs 25/2012-351, uvedl: *„Má-li stanovení přiměřené výše pokuty vést k dosažení účelu trestu z hlediska individuální i generální prevence, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Pokud se pachatel dostal do závažných finančních problémů ještě před uložení pokuty v důsledku jiných okolností (ať již zaviněných nebo nezaviněných), je zřejmé, že bude pokutu pocítovat citelněji než subjekt, který není zatížen dluhy. Důsledkem předlužení pachatele však*

pokračování

nemůže být automatická imunita vůči sankcím ukládaným v oblasti veřejného práva. Opačný závěr by zcela popřel účel trestu a narušil efektivitu prosazování práva hospodářské soutěže. Mohl by vést dokonce k absurdním důsledkům, kdy předlužený subjekt by se fakticky mohl chovat na trhu libovolně a mohl by beztrestně páchat jakoukoliv protiprávní činnost, včetně té nejzávažnější. Takový závěr je třeba odmítnout.“

[21] Nejvyšší správní soud konstatuje, že smyslem a účelem moderační práva není hledání „ideální“ výše sankce soudem namísto správního orgánu, ale její korekce v případech, kdy sankce pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti. Soud v rámci moderačního práva zkoumá, zda nedošlo k excesu při individualizaci trestu, tedy zda a jak bylo přihlédnuto ke všem specifickým konkrétního případu a zda byl v rámci zákonné trestní sankce vybrán pro pachatele takový druh trestu a v té výměře, která splní účel trestu a není zjevně nepřiměřená (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2010, č. j. 7 As 71/2010-97). V rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012-23, Nejvyšší správní soud rovněž konstatoval: „Zároveň je ale zmocněním k moderační nepřístupit, i když sankce je zjevně nepřiměřená, jsou-li k tomu v konkrétním případě zvláštní důvody, a tedy se v konkrétním případě odchýlit od stálé rozhodovací praxe soudů.“

[22] Účelem korektivu zákazu ukládání sankcí v likvidační výši je zabránit excesivnímu trestání ze strany správních orgánů. V případě stěžovatele se tak nestalo. V projednávaném případě za delikt ní jednání spočívající ve spáchání přestupku dle § 123 odst. 1 písm. b) zákona o hazardních hrách zákonodárce stanovil pokutu až do výše 50 000 000 Kč. Stěžovateli byla uložena pokuta za dva na sebe navazující přestupky ve výši 380 000 Kč. Dle přesvědčení Nejvyššího správního soudu pokud vyměřená sankce činí 0,76 % z její maximální možné výše, nelze u stěžovatele hovořit o excesivním způsobu správního trestání.

[23] Jak již bylo uvedeno výše, soud v rámci moderačního práva zkoumá, zda nedošlo k excesu při individualizaci trestu, tedy zda a jak bylo přihlédnuto ke všem specifickým konkrétního případu a zda byl v rámci zákonné trestní sankce stanoven trest v takové výměře, která splní účel trestu a není zjevně nepřiměřená.

[24] Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud při posouzení, zda jsou splněny podmínky pro moderační pokuty, zohlednil, že celní úřad již (po podání žaloby) povolil stěžovateli posečkání zaplacení dlužné částky na 1 rok, i to, že odložil daňovou exekuci uložené pokuty. Stěžovateli tedy nehrozí bezprostřední „likvidace“, jak tvrdí. Při jednání žalovaný rovněž doplnil, že stěžovatel má možnost požádat o rozložení splátek, přičemž splátky je možné splátky rozložit až na dobu 6 let po měsíčních splátkách méně než 6 000 Kč, což za nepřiměřený zásah do majetkové sféry stěžovatele nepovažuje. Stěžovatel na uvedené vyjádření žalovaného nijak nereagoval, ač k tomu měl dostatečný prostor. Nenamítl např., že ani možné splátkování není pro něj řešitelnou situací a proč. Při jednání stěžovatel odkázal bez dalšího na daňová přiznání (aniž by výsledek hospodaření jakkoli okomentoval) a na rozhodnutí žalovaného o povoleném posečkání a odložení exekuce, z čehož bez dalšího dovodil, že ze samotných správních rozhodnutí vyplývá nepříznivá majetková situace

stěžovatele. K výzvě soudu, který zkonstatoval obsah daňových přiznání, uvedl, že nemá co dodávat, nic dalšího bližšího ke stávající majetkové situaci neuvedl, pouze uvedl, že z 5 restaurací provozuje pouze jednu, kde má výhodný nájem, uvedl, že pokud bude muset zaplatit jednorázově, bude muset zavřít; dále se vyjadřoval k nekorektnímu postupu předchozího právního zástupce stěžovatele.

[25] Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem uloženou pokutu s ohledem na veškeré skutečnosti ani po doplnění dokazování neshledal zjevně nepřiměřenou. Uložená pokuta je zcela jistě pro stěžovatele citelným zásahem, nicméně s ohledem na veškeré skutečnosti, zejména na společenskou škodlivost jeho jednání, ziskovost nepovoleného provozování hazardních her, a to dokonce opakovaně, citelným zásahem býti má. Nejvyšší správní soud dodává, že zákaz ukládání pokut v likvidační výši nelze vyložit tak, že slouží k ochraně subjektů s nedostatečným majetkem před trestem za porušení jejich právních povinností (rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 Afs 25/2012-351). Stěžovatel se dopustil jednoho z nejzávažnějších přestupků, jehož se lze na poli hazardních her vůbec dopustit; o tom svědčí především vysoká maximální hranice pokuty 50 000 000 Kč. Ze strany státu je zde kladen vysoký společenský důraz na škodlivost protiprávního jednání (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 56/10, ze dne 7. 9. 2011, v němž se Ústavní soud zcela jednoznačně vyjádřil ke společenské nebezpečnosti provozování hazardních her).

[26] Nejvyšší správní soud ve výše citovaném usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 As 9/2008-133, rovněž uvedl: *„Je podle názoru rozšířeného senátu nutno připustit sice spíše ojedinělé, ale přesto za mimořádných okolností přípustné výjimky ze zákazu likvidačního charakteru pokut ukládaných za jiné správní delikty právníckým osobám. Bude tomu tak u zvlášť závažných správních deliktů spáchaných právníckými osobami, nebo v situaci, kdy se právnícká osoba závažných správních deliktů dopouští opakovaně a předchozí mírnější sankce se ukázaly jako neúčinné, nebo v případech, kdy samotná právnícká osoba byla fakticky založena za účelem provádění protiprávní činnosti, a je zde tak velmi silný veřejný zájem na tom, aby tato právnícká osoba v daném oboru činnosti již nepůsobila, a zároveň podle příslušné právní úpravy není možné za daný správní delikt uložit právnícké osobě trest zákazu činnosti či jiný trest s obdobným účinkem. Za zcela mimořádných okolností by bylo dle přesvědčení rozšířeného senátu nutno připustit uložení likvidační pokuty i podnikající fyzické osobě, a to právě v situaci, kdy požadovaného účelu trestu již nemůže být dosaženo mírnějšími pokutami a zároveň není možné volit pro tento účel jiný druh sankce. I likvidační výše pokuty může za těchto výjimečných okolností odpovídat zásadě proporcionality, z níž vycházel Ústavní soud ve výše zmíněných nálezech, a být tedy v souladu s ústavním pořádkem.“* [bod 33].

[27] Dle Nejvyššího správního soudu městský soud dostatečně zdůvodnil, z jakých úvah v rámci moderačního oprávnění pro závěr o zjevné nepřiměřenosti pokuty vycházel; přihlížel rovněž ke vstřícnému postupu žalovaného, resp. správce daně, kterým je „okamžitá likvidace“ stěžovatele eliminována. Jak připomněl NSS v rozsudku ze dne 29. 8. 2023, č. j. 5 As 150/2022-25, bod 27, *„[m]ožnost rozložení placení pokuty do splátek jako jedno z důležitých kritérií při hodnocení přiměřenosti uložené správní sankce, včetně hodnocení jejího případného likvidačního účinku, ostatně aproboval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 19. 12. 2013, č. j. 6 As 64/2013-66.“*

pokračování

[28] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[29] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žalovanému, jemuž by dle pravidla úspěchu náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů v řízení o kasační činnosti nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. července 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu